

ADVIES TOEKOMST HAAGS SPORTTALENT

Behoud van talent
is behoud van competitieniveau

Den Haag, Juni 2017

ADVIESRAAD VOOR SPORT

Wie zijn wij

De Adviesraad voor Sport is een onafhankelijke adviesorgaan en adviseert gevraagd en ongevraagd de wethouder sport. Ook informeert de adviesraad politieke partijen over speerpunten op het gebied van sport. De raad richt zich daarbij op het hele domein van sport en bewegen. Daarnaast doet de adviesraad onderzoek naar actuele sportonderwerpen. Bij het adviseren is het belangrijk te weten wat er leeft 'in het veld'. Daarom heeft de adviesraad een netwerk opgericht, bestaande uit sportorganisaties en organisaties op het gebied van bewegen. Om alle leden van het netwerk ook onderling in contact te brengen, organiseert de adviesraad elk jaar netwerkbijeenkomsten.

Samenvatting

De Adviesraad voor Sport wil de ontwikkeling van Haags talent gelijk laten opgaan met de ontwikkeling van de topsportvoorzieningen in onze stad. Den Haag heeft deze maand de deuren van het hoogwaardig multifunctioneel topsport- en onderwijs complex 'Sportcampus Zuiderpark' geopend. Met de Sportcampus Zuiderpak beschikt de stad over een uniek complex, dat het waard is om volledig benut te worden door Haags sporttalenten en topsporters. Maar de Adviesraad constateert echter, dat in toenemende mate Haagse verenigingen niet meer uitkomen op het hoogste competitieniveau. Om dit te realiseren doen wij hiertoe enkele aanbevelingen:

- 1** Stimuleer kennisoverdracht tussen het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) en Haagse topsportverenigingen.
- 2** Breng in samenspraak met de Samenwerkende Haagse Sporttalentenverenigingen de gedeelde ambitie in beeld in een topsportplan (structuur en financiën) om Haagse talenten van goed naar beter te brengen.
- 3** Werk toe naar regionale trainingscentra in aansluiting op de Haagse topsporten. Start desgewenst een pilot-project voor één tak van sport.
- 4** Daag de Haagse onderwijsinstellingen uit in het intensiveren en uitbreiden van de onderwijs-topsport begeleiding.
- 5** Beloon Haagse Topsportverenigingen voor hun (extra) inspanningen. Stel instrumentarium ter beschikking om hen te ondersteunen in de extra investeringen die gemoeid zijn met het bedrijven van topsport.

Inleiding

De Adviesraad voor Sport wil de ontwikkeling van Haags talent gelijk laten opgaan met de ontwikkeling van de topsportvoorzieningen in onze stad. Den Haag heeft deze maand de deuren van het hoogwaardig multifunctioneel topsport- en onderwijs complex 'Sportcampus Zuiderpark' geopend. Met dit complex voegt de stad voorzieningen toe met een topsporthal, een dubbele breedtesporthal, een beachhal, dojo, danszaal, een turnhal en diverse gymzalen. Dit sluit aan bij de reeds aanwezige topsportfaciliteiten, zoals het 50-meter zwembad, het beachstadion, het nieuwe zeilcentrum en het ADO-stadion en faciliteert hiermee een range van topsportfaciliteiten voor Haagse talenten en topsporters. Daarnaast huisvest Sportcampus Zuiderpark vanaf 1 juli 2017 ook het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) Metropool Den Haag – Rotterdam – Dordrecht. Daarmee maakt Den Haag deel uit van de landelijke topsportstructuur om het niveau van topsport van 'goed naar beter' te brengen.

Met de Sportcampus Zuiderpak beschikt de stad over een uniek complex, dat het waard is om volledig benut te worden door Haags sporttalenten en topsporters. Maar de Adviesraad constateert echter, dat in toenemende mate Haagse verenigingen niet meer uitkomen op het hoogste competitieniveau. Wegtrekkend sporttalent, hoge accommodatiekosten en onvoldoende vrijwilligers zijn enkele problemen, waarmee de Haagse topsport momenteel kampt. De onderliggende oorzaken hiervoor zijn divers en kunnen van vereniging tot vereniging verschillen. Hoewel iedere vereniging in beginsel zelf verantwoordelijk is voor de oplossingen, is de Adviesraad voor Sport van mening dat de gemeente hieraan vanwege de maatschappelijke relevantie een belangrijke bijdrage kan en moet leveren.

Vooreerst omdat topsportverenigingen een cruciale bijdrage hebben in het optimaliseren van het topsportklimaat om talenten en topsporters in onze stad te inspireren en verder te helpen hun topprestatie te realiseren. Daarnaast is Den Haag gebaat bij topsport als stimulans voor de breedtesport. In de sportnota 'Den Haag sportief in beweging; sport maakt Den Haag sterker' spreekt de gemeente zich uit over de erkenning van topsportverenigingen en streeft ernaar deze verenigingen te versterken door ondersteuning op maat. Om dit te realiseren doen wij hiertoe enkele aanbevelingen.

Situatieschets

Uit de statistieken blijkt dat er voldoende sportief talent in Den Haag aanwezig is. In 2014 registreerde NOC*NSF 229 talentvolle sporters met een status woonachtig in Den Haag. In 2015 was het aantal talenten toegenomen tot 257. De gemeente investeert sinds 2006 fors in de ontwikkeling van het Haagse topsportklimaat. Inmiddels huisvest de stad de nationale trainingscentra voor zeilen en beachvolleybal, een (woon)huis voor de topsport, het innovatielab voor zeilen en beschikt het over een doorlopende leerlijn voor talentvolle topsporters. Ook de vereniging van Samenwerkende Haagse Sporttalentenverenigingen (SHS) erkent de aanwezigheid van talent. De Haagse topsportverenigingen zijn immers dagelijks bezig met het proces van talent ontdekken, ontwikkelen en behouden. Om die reden is SHS in 2015 opgericht met als specifiek doel Haagse sporttalenten te helpen zich verder te ontwikkelen én te behouden.

Alle 13 Haagse topsportverenigingen¹ zijn lid van de SHS. De vereniging biedt haar leden - talenten, topsporters, trainers, technische commissies en bestuurders - een netwerk aan om kennis en ervaring uit te wisselen over topsportthema's. De samenwerking moet leiden tot efficiënter werken en het activeren van de aanwezige kennis en expertise binnen de SHS. In eerste instantie richt dit zich op het samenbrengen van trainers en coaches. In plaats van onderling

1. Deze Haagse (top-)sportverenigingen zijn aangesloten bij SHS: ADO Den Haag Vrouwen, Bosan Turnacademie, Beach Team Den Haag, DKC, Haag Atletiek, HRC, HDM, Hellas, HGC, Koryo, Lu Gia Jen, Racing Club.

te concurreren, worden trainingmethoden met elkaar uitgewisseld. Dat maakt dat trainers/coaches leren en nieuwe kennis en methodieken opdoen om de talenten met die ervaring verder te ontwikkelen. Juist met deze missie wil de SHS topsporters en talenten aan de stad te binden. Ook ziet de vereniging kansen op thema's, die hen onderling bindt, waaronder passie voor topsport en talent, bestuurszaken en financiën. Het bij elkaar brengen van de informatie en deskundigheid via een platform kan de topsportverenigingen helpen door het creëren van andere schaalgrootten met een efficiency slag tot gevolg. Hiermee blijft sportief presteren op het hoogste niveau haalbaar. De Haagse topsportverenigingen zijn in ieder geval van mening dat als er niets gebeurt, de kans groot is dat Den Haag qua competitieniveau verder wegzakt en dat talenten zich bij verenigingen elders in het land aansluiten.

Een proces van samenwerking gericht op groei, is echter van de lange adem. Resultaten zijn past zichtbaar op de lange termijn. In Den Haag zijn inmiddels ervaringen bekend, waarbij samenwerking op talentniveau zijn vruchten afwerpt. Een voorbeeld dat na 10 jaar tot resultaat is gekomen en breed ondersteund wordt, is het Haagse zwemplan. Lange tijd liep Den Haag voorop als het gaat om topzwemmen, met name op het niveau van waterpolo en baanzwemmen. De Haagse zwemverenigingen verloren hun positie, maar hebben in 2006 de krachten gebundeld om in gezamenlijkheid te werken aan talentontwikkeling. Alle lokale verenigingen (ook die niet perse topsport ambities hebben) hebben zich gecommitteerd aan een talentontwikkelingsplan, waarin de verenigingen afspraken hebben gemaakt – zowel inhoudelijk als financieel – hoe om te gaan met het programma voor talentvolle zwemmers, maar ook hoe breedtesport (lees leeszweimmers) verbeterd kan worden om talentvolle zwemmers te interesseren en te inspireren voor topzwemmen en deze zwemmers ook als zodanig vroegtijdig te herkennen en te ondersteunen in hun ambities. Het plan is ondersteund door de nationale zwembond KNZB en sluit aan op het regionale en nationale topsportprogramma.

Een ander voorbeeld betreft de Bosan Turnacademie, dat via de 'werkvloer' tot stand is gekomen. Niet de besturen, maar de betrokken trainers hebben hiertoe het initiatief genomen. Tijdens het seizoen 2012-2013 is acht keer gezamenlijk getraind en zijn er gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd. Vier turnclubs, te weten SRT, Donar, Die Haghe en Christelijke Gymnastiek Vereniging Scheveningen zijn betrokken. Het eerste jaar kenmerkte zich door hobbels, die overwonnen moesten worden. Strubbelingen werden via het trainersteam opgelost. Wekelijks overleg leidde direct tot resultaat. Eind 2013 is de Stichting Bosan Turnacademie opgericht en is er energie gestoken in de totstandkoming van een bestuur. Betrokkenen waren ervan overtuigd dat voor het welslagen van de missie aan iets vernieuwends moest worden bijgedragen. Inmiddels kent de Bosan Turnacademie een eigenstandig trainingsprogramma aansluitend op dat van de verenigingen. De turnacademie voert nu gesprekken met de KNGU om de ambities op elkaar af te stemmen.

Bovenstaande voorbeelden nemen niet weg dat we moeten accepteren dat talent zich niet altijd laat binden. Jonge talentvolle sporters vertrekken ook naar andere steden om niet-sportieve redenen, bijvoorbeeld om te studeren of te werken. Daarnaast bestaat er al jarenlang een tendens van betalingen aan sporters, die op het hoogste niveau deelnemen. Per vereniging en per sport is dit verschillend georganiseerd. Het heeft hoe dan ook invloed op het kunnen aanhouden van talent. Bovenal zijn er Haagse verenigingen, die zich louter richten op jeugd en daardoor alleen op talentvolle sporters. Het ligt niet in de aard van deze verenigingen om ook op senioreniveau te streven naar het hoogst haalbare competitieniveau.

Desalniettemin laten bovengenoemde voorbeelden zien dat het bundelen van de talentontwikkeling per sport kansen biedt om aansluiting te houden of te krijgen bij het nationale competitieniveau. Zowel voor het zwemmen als het turnen betreft het een aanpak, waarbij de topsport van het huidige clubmodel zich reorganiseert naar een per (top)sport gezamenlijke aanpak. De strategie van de SHS onderscheidt zich juist door de onderlinge diversiteit in type sporten, waarbij ontwikkeling en behoud van Haags talent centraal staan. Het initiatief van SHS staat nog maar in de kinderschoenen. De crux van die aanpak is een gezamenlijk optrekken, een lange adem en kan alleen slagen met unanieme steun van de deelnemende clubs.

ADVIES TOEKOMST HAAGS SPORTTALENT

Behoud van talent
is behoud van competitieniveau

Aanbevelingen

De Adviesraad voor Sport is van mening dat Den Haag alleen een goed topsportklimaat heeft als ook de lokale clubs kunnen blijven aanhaken bij het hoogste competitieniveau. Een gezamenlijk optrekken hierin is essentieel. Niet alleen van de topsportverenigingen onderling. Ook de sportbonden spelen daarbij een belangrijke rol; als adviseur én als partner. Sportbonden dienen leiderschap te tonen en zouden hun verenigingen moeten steunen voor een gezamenlijke aanpak. De gemeente doet er goed aan om sportbonden op hun rol aan te spreken en gezamenlijk hierin op te trekken. Den Haag heeft inmiddels gebouwd aan een topsportklimaat en is voldoende geëquipeerd om nu de kennis, mogelijkheden en middelen te verbinden aan de regionale topsportomgeving om zodoende de Haagse topsport te behouden. De Adviesraad voor Sport geeft middels vijf aanbevelingen hiertoe een eerste aanzet.

Stimuleer kennisoverdracht tussen het Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) en Haagse topsportverenigingen.

Laat Haagse talenten profiteren van de kennis en expertise, die in de landelijke topsportinfrastructuur beschikbaar is. Door de huisvesting van het CTO Metropool (Den Haag – Rotterdam – Dordrecht) met gelieerde organisaties zoals het NTC beachvolleybal, het NTC zeilen, Den Haag Topsport, Topsporttalentschool (Segbroek College), het Innovatielab en de aanwezigheid van deskundigen via het faciliteiten netwerk op het gebied van voeding, beweging, sportmedici, etc. zijn er tal van mogelijkheden om kennis en expertise te bundelen en te ontsluiten voor Haagse topsportverenigingen ter ondersteuning van trainers, coaches, begeleiders, topsporters en sporttalenten ten einde hen te behouden voor de lokale topsport. Leg verbindingen met bedrijfsleven, universiteiten en hogescholen, kennisinstellingen en onderzoeksinstituten om via innovaties het niveau van Haagse topsporters en talenten te kunnen volgen en verder te verhogen.

Breng in samenspraak met de Samenwerkende Haagse Sporttalentenverenigingen de gedeelde ambitie in beeld in een topsportplan (structuur en financiën) om Haagse talenten van goed naar beter te brengen.

De 13 topsportverenigingen hebben in 2015 het initiatief genomen om via de vereniging Samenwerkende Haagse Sporttalentenverenigingen (SHS) met elkaar op te trekken als het gaat om het behouden en verder ontwikkelen van Haags sport talent. Het opzetten van een samenwerkingsstrategie en het onder één gezamenlijke noemer brengen van de ambities kost tijd, kennis en energie. Daarnaast hebben de SHS-leden ook hun eigen verenigingsambities en daaraan gekoppelde activiteiten en belangen. Naar mening van de Adviesraad doet de gemeente Den Haag er goed aan het initiatief te nemen om de SHS in dit proces (inhoudelijk en financieel) te ondersteunen. Betrek daarbij de kennis en capaciteit van bijvoorbeeld de Alliantie Sport (Haagse Hogeschool, ROC Mondriaan) om (wetenschappelijk) onderzoek te doen naar de successleutels van de Haagse topsportverenigingen. Wat hebben ze gemeen? Wat maakt hen succesvol? Wat kunnen andere verenigingen daarvan leren? En wat kan mogelijk beter? Uiteraard met oog voor de verbindende thema's zoals sporttechnische ondersteuning, bestuur, financiën (o.a. sponsoring). Stel hiervoor een gezamenlijk Haags topsportplan op. Dat helpt de Samenwerkende Haagse Sporttalentenverenigingen om efficiënt hun gezamenlijke energie en expertise te bundelen gericht op het ontwikkelen van Haags talent.

Werk toe naar regionale trainingscentra in aansluiting op de Haagse topsporten. Start desgewenst een pilot-project voor één tak van sport.

Het is de uitdaging voor verenigingen om talenten met ambitie het beste uit zichzelf te halen. Om die reden is een goede structuur voor talentontwikkeling essentieel. De Haagse aanpak, zoals die bij het zwemmen en bij het turnen bekend zijn, kunnen hierin als voorbeeld dienen. Het streven is om jonge talentvolle sporters zich zo lang mogelijk in hun eigen regio te laten sporten. Uitgangspunt is dat talenten zich ontwikkelen in een voor hen optimale omgeving, in goede balans met hun onderwijs- en thuissituatie. De oprichting van regionale trainingscentra spelen hierin een belangrijke rol. Met voorkeur in die sporten waarin de Haagse topsportverenigingen actief zijn. Zo kan het niveau van lokaal talent verder worden ontwikkeld en blijft het talent behouden voor de club.

Daag de Haagse onderwijsinstellingen uit in het intensiveren en uitbreiden van de onderwijs-topsport begeleiding.

De onderwijsinstellingen Haagse Hogeschool met de opleidingen Sportmanagement/Sportkunde, HALO en International Sportmanagement, het ROC Mondriaan Lifestyle, Sport en Bewegen en de Topsporttalentschool (Segbroek College) werken al samen om de longitudinale topsportbegeleiding van topsport en onderwijs te realiseren. Vrijstellingen zijn alleen wettelijk vastgelegd bij het Segbroek College als Topsporttalentschool. De 3 Haagse onderwijsinstellingen werken samen om de ondersteunende faciliteiten voor sporttalenten ook bij het vervolgonderwijs zo goed mogelijk aan te bieden. Daag de 3 onderwijsinstellingen uit om deze samenwerking te intensiveren en uit te breiden met andere onderwijsinstellingen – zowel in het basis- als in het vervolgonderwijs – om meer Haags sporttalent een kans te geven. Goede mogelijkheden in de combinatie onderwijs-topsport kunnen tevens van meerwaarde zijn voor talenten om in Den Haag te blijven.

Beloon Haagse Topsportverenigingen voor hun (extra) inspanningen. Stel instrumentarium ter beschikking om hen te ondersteunen in de extra investeringen die gemoeid zijn met het bedrijven van topsport.

Topsport is voor de breedtesport in de stad van belang. Topsport en breedtesport kunnen niet los van elkaar gezien worden. Topsporters en topsportwedstrijden zijn niet alleen een belevenis om naar te kijken, ze werken ook inspirerend. Vooral voor de jeugd. Het zien van topsport motiveert en stimuleert om zelf te gaan sporten. De topsport vervult daarmee een belangrijke voorbeeldfunctie voor de breedtesport. Méér sporters is niet alleen een doelstelling van de breedtesport, het is ook een voorwaarde voor de ontwikkeling van topsport. Want hoe meer mensen sporten, hoe meer mogelijke talenten boven kunnen komen drijven. De basis voor topsport is daarom altijd een goed functionerende breedtesport. In de topsport zijn sterke verenigingen nodig om aan topprestaties te kunnen werken. Zonder financiële steun wordt snel de aansluiting met de top gemist. In tegenstelling tot beeldbepalende sporten als tennis en voetbal wordt in de meeste sporten slechts een bescheiden vergoeding betaald. De financiële steun is noodzakelijk voor het bekostigen van accommodaties en het organiseren van een ideale trainingssituatie. Ook sterke en levensvatbare topsportverenigingen hebben die ondersteuning nodig. De Adviesraad ziet een belangrijke taak weggelegd voor de gemeente Den Haag om de Haagse topsportverenigingen hierin te ondersteunen. Ons inziens is een beloning gepast voor die verenigingen die aantonen talenten te ondersteunen.

De volgende instrumenten zouden hierbij kunnen worden ingezet:

- de inzet van combinatiefunctionarissen bij Haagse Topsportverenigingen ter ondersteuning van toptalent én jeugdsporters;
- de toepassing en ondersteuning van innovatieve (trainings)technieken voor de ontwikkeling van de Haagse sport(talent). Agendeer innovatie indien nodig bij relevante partijen, waaronder de Alliantie voor Sport (samenwerking HHS, ROC Mondriaan en gemeente Den Haag);
- het verstrekken van een aparte talent-status aan Haagse sporters of teams om gebruik te kunnen maken van faciliteiten zoals krachttraining, voedingsadvies of vrijstelling op onderwijsinstellingen;
- het hanteren van dezelfde accommodatie tarieven voor zowel de Haagse Topsportverenigingen als voor erkende regionale trainingscentra (rtc), zodat extra inspanningen op dit niveau ook daadwerkelijk topsport in de stad van goed naar beter brengt;
- de betrokkenheid van sportbonden bij lokale initiatieven in hun rol als leider en als adviseur teneinde een professionaliseringsslag te maken, topsportambities te toetsen en draagvlak te bieden voor de getoonde ambities van topsportverenigingen.

Tot slot wil de Adviesraad benadrukken dat bovenstaande aanbevelingen niet op zichzelf staan, maar dat de kracht van de aanbevelingen juist is dat deze in gezamenlijkheid en in verbinding met elkaar worden uitgevoerd. Zo worden de talenten het best voorbereid om op het hoogste niveau te presteren en draagt Den Haag zorg voor het versterken van vitale Haagse verenigingen.

Samenstelling Adviesraad voor Sport

John van den Berg (voorzitter)

Oud-directeur Academie voor Sportstudies (HALO/Sportmanagement), voormalig fysiotherapeut, oud-bestuurslid Stichting Werkgever Sportclubs Den Haag, oud-docent fysiotherapie

Mounia Abbadi

Oprichter van en personal trainer bij Sportdromen, docent Nederlands (NT2; geeft les aan asielzoekers en/of vluchtelingen)

Catharina Abels

Oud-gemeenteraadslid in Den Haag voor de VVD met onder andere sport in haar portefeuille

Koen Baart

Oud gemeenteraadslid van Den Haag voor de PvdA met onder andere sport in zijn portefeuille, voormalig basketbalbestuurder

Ellen Bekkering

Rayondirecteur Rabo Regio Den Haag, bruggenbouwer tussen sport en bedrijfsleven, penningmeester Belangenvereniging Scheveningse Haven

Marc Delissen

Advocaat Delissen Martens Advocaten, Belastingadviseurs Mediation, oud tophockeyer en aanvoerder Nederlands elftal, bestuurslid NL Coach, voorzitter Commissie Tophockey HGC

Liliane Mandema

Fysiotherapeut, oud topsportster sprint en 4x 400 meter estafette, organisator atletiekevenementen, lid begeleidingsteam Haagse atletiektalenten, kaderlid Haag Atletiek

Kees Mol

Studentendecaan en topsportcoördinator bij de Haagse Hogeschool, voormalig sportdocent, oud voetbalcoach van VUC, HBS, HWV en Graaf Willem II-VAC

Anja Overhoff

Voormalig directeur van Den Haag Marketing en van de theaters Diligentia en PePijn, oud-gemeenteraadslid in Den Haag voor D66 met onder andere sport in haar portefeuille, oud voorzitter van de hockeyvereniging Craeyenhout, lid van de Raad van Aanbeveling en Advies van het Segbroekcollege/TopSportPlan

Han Potma

Hoofd bedrijfsvoering Segbroek College, algemeen coördinator Segbroek TopSportPlan, bestuurslid/penningmeester Stichting Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport, bestuurslid voormalig Regio Steunpunt Talent en Topsport

Hans Roskam

Directeur Stichting Welzijn Capelle a/d IJssel, oud-directeur Stichting Mooi, voetbalscheidsrechter

Soraya Samuels

Haags beweegcoach. Sportintermediair voor Hagenaars met een beperking. Eerste leidinggevende consultant bij de stichting Vrijtijdsbesteding, Thuishulp en Vormingsactiviteiten (VTV) in Den Haag

Carola Uilenhoed

Reumatologie-assistente. oud-topjudoka, medaillewinnares op Europese & Wereldkampioenschappen judo, deelneemster Olympische Spelen 2008

Pjer Wijsman

Business Manager International School of The Hague, voorzitter commissie Loosduinen, oud voorzitter Haagse zwemvereniging ZIAN

Anneke van Zanen - Nieberg

Algemeen directeur Auditdienst Rijk, voorzitter Stichting Fonds Arbeidsaangelegenheden in de Sport, bestuurslid Stichting Werkgever Sportclubs Den Haag, voorzitter handbalvereniging Hellas

Jafar Zareei

Hoofdtrainer Taekwondo Koryo Den Haag, voorzitter technische commissie Taekwondo Bond Nederland (TBN), Internationaal trainer (1e klasse) en jurylid World Taekwondo Federation (WTF), voormalig bondscoach TBN en voormalig voorzitter technische commissie European Taekwondo Union (ETU)

Wendy van der Meijs (secretaris)

Voormalig beleidsadviseur topsport Gemeente Den Haag, lid Haagse roeivereniging De Laak, (voormalig) lid SV Verburch (turnen, tennis)

Adviesraad voor Sport

Sportcampus Zuiderpark
Mr. P. Droogleever Fortuynweg 22
2533 SR Den Haag
sportadviesraad@denhaag.nl